

วิทยานิพนธ์เรื่อง วงดนตรีเจริญ: วงปี่พาทย์มอญของจังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของปี่พาทย์มอญในจังหวัดปทุมธานี ประวัติวงดนตรีเจริญ บทเพลงเฉพาะ และบทบาทของวงดนตรีเจริญ ในฐานะที่เป็นวงปี่พาทย์มอญของจังหวัดปทุมธานี อีกทั้งยังได้นำ “เพลงเจริญ” ซึ่งเป็นเพลงมอญที่ถือเป็นบทเพลงเฉพาะของวงดนตรีเจริญ มาศึกษาวิเคราะห์ในด้านโครงสร้างเพลง บันไดเสียง ลูกตก ช่วงเสียง วิธีการบรรเลง จังหวะหน้าทับ และมือเฉพาะทางมอญ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาทางมานุษยวิทยาการดนตรี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์ในเชิงลึกจากทายาทของวงดนตรีเจริญ อีกทั้งได้ถอดโน้ตเพลงเจริญจากแถบบันทึกเสียง ซึ่งเป็นการบรรเลงมอญวงใหญ่ ของพันจำลองอากาศวิระ ดนตรีเจริญ หัวหน้าวงดนตรีเจริญคนปัจจุบันมาวิเคราะห์บทเพลงเฉพาะของวงดนตรีเจริญ

ผลการวิจัยพบว่า ในจำนวนชาวมอญที่อพยพเข้ามาได้แยกเอาเครื่องดนตรีมอญได้แก่ ข้องมอญเข้ามาด้วย ครั้งสุดท้ายมาอาศัยอยู่ที่ปทุมธานี จึงรวบรวมเครื่องดนตรี และครอบครัวนักดนตรีที่มีความรู้ความสามารถทางดนตรีมอญจัดตั้งเป็นวงปี่พาทย์มอญขึ้นมา “ดนตรีเจริญ” เป็นวงปี่พาทย์มอญที่สืบเชื้อสายมาจากครูสุ่ม ดนตรีเจริญ นักดนตรีมอญผู้มีชื่อเสียงและเป็นผู้สร้างตำนานดนตรีมอญ ในสมัยรัชกาลที่ 6 ครูสุ่มอาศัยอยู่ที่บ้านบางปรอก ในจังหวัดปทุมธานี มีทายาทที่สืบทอดวงดนตรีเจริญมาจนถึงปัจจุบัน และยังคงรักษาสืบทอดบทเพลงมอญของเดิมเอาไว้เป็นเพลงมอญโบราณที่ได้อนุรักษ์เอาไว้ ได้แก่ เพลงเจริญ ประจำวัด ประจำบ้าน เพลงพระฉันทมอญ ย่ำค่ำ และเพลงย่ำเที่ยง จากการแพร่ขยายของวัฒนธรรมปี่พาทย์มอญทำให้มีวงปี่พาทย์มอญเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายทั่วไปในจังหวัดปทุมธานี ปัจจุบันมีประมาณ 47 วงด้วยกัน

วงดนตรีเจริญมีบทบาทสำคัญต่อสังคม และวัฒนธรรมดนตรีมอญในจังหวัดปทุมธานีเป็นอย่างมาก คือ มุ่งเน้นการเผยแพร่ อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมปี่พาทย์มอญให้คงอยู่ต่อไป และเป็นที่แพร่หลายในสังคม บทบาทสำคัญของวงดนตรีเจริญที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมมอญของจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ บทบาทด้านการเรียนการสอน การถ่ายทอดความรู้ทางปี่พาทย์มอญ และเพลงมอญ บทบาทด้านการศึกษา เช่น การจัดทำวิดิทัศน์และแถบบันทึกเสียงเพื่อการศึกษา ให้ข้อมูลขั้นพื้นฐานในการศึกษาวิจัยและการสัมมนาทางดนตรีมอญ บทบาทด้านการส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรมปี่พาทย์มอญ เช่น การเข้าร่วมการประกวดปี่พาทย์มอญ อีกทั้งยังรับใช้สังคมในด้านการบรรเลงปี่พาทย์ประกอบพิธีกรรมต่างๆ ทั้งงานการกุศลและงานสังคม ในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดใกล้เคียงมาอย่างต่อเนื่องจนถึงทุกวันนี้

The purpose of this research was to study both Pi Phat Mon background and the Dontricharoen Mon Ensemble's history, styles and its role in Phathumthani Province. Also "Pleng Choen" was analyzed through form, scale, melodic skeleton, register, performance practice, rhythm pattern, and music style in Khong Mon.

The research was to study ethnomusicology by using qualified research methods, information from documents, and detailed interviews with relatives. When the Khong Mon large ensemble performed, Pleng Choen was also recorded on tape and then Weera Dontricharoen himself analyzed the special style of the Dontricharoen Mon Ensemble.

We found Mon people who emigrated to Phathumthani Province also brought Mon music instruments with them so they not only collected the Mon skilled musician family but also collected Mon musical instruments to form the Pi Phat Mon ensemble. The name of "Dontricharoen" was Khru Sum's family name, which was given by King Rama VI. Khru Sum himself was an important influence on Pi Phat Mon of Phathumthani Province. It was said that Khru Sum's ancestors emigrated to settle down under the King of Thailand in the eastern areas of the Chao Phraya River at Pak Khlong Bang Po Nue, Bangprok Sub-district, Muang District, Phathumthani Province, so there have been a lot of his Mon relatives living there since then. The Dontricharoen Mon Ensemble has conserved its unique styles such as Pleng Choen, Prachumwat, Prachumbaan, Pleng Phra Chan Mon, Yum Kum and Yum Tiang. Owing to Pi Phat Mon culture fame, about 47 Mon ensembles exist in Phathumthani Province.

The Dontricharoen Mon Ensemble plays prominent roles in Mon music culture and society in Phathumthani Province. It emphasizes not only the widespread conservation and cultural promotion of Pi Phat Mon but also the reputation of people in the society as well as the teaching role, knowledge transference and Pi Phat Mon cultural promotion and support. The Dontricharoen Mon Ensemble does not hesitate to participate, in Pi Phat Mon competitions, to make tapes and videos for educational purposes as well as giving necessary and useful basic information for Mon music research study. So far the Dontricharoen Mon Ensemble has wholeheartedly been offering good services to the society in the variety of ceremonies both within Phathumthani Province and many other neighboring provinces.